

СОЦІАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 349.3

ДИСКРЕЦІЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ У СПОРАХ ПРО СТЯГНЕННЯ ІНДЕКСАЦІЇ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

О. Гірник

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: hirnyk.oksana@gmail.com*

Досліджено проблеми нарахування та виплати індексації грошового забезпечення військовослужбовцям та іншим прирівняним до них особам. Проаналізовано положення національного законодавства в частині індексації грошових доходів населення. Систематизовано судову практику вирішення спорів про зобов'язання військових частин нарахувати та виплатити індексацію грошового забезпечення з вказівкою на базовий місяць. Сформульовано обґрунтовані заперечення щодо зачислення обрання базового місяця для обрахунку індексації грошового забезпечення до дискреційних повноважень військової частини. Доведено, що під час нарахування індексації грошового забезпечення військова частина не реалізує управлінських функцій, а правові норми не визначають декількох із можливих варіантів поведінки для проведення відповідних обчислень.

Ключові слова: індексація грошового забезпечення, дискреційні повноваження, базовий місяць, військовослужбовці та інші прирівняні до них особи.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2021.73.105>

Однією зі складових заробітної плати є індексація, яка спрямована на забезпечення відповідності рівня заробітної плати величині зростання цін та товари та послуги. Водночас, у зв'язку зі складністю її нарахування та відсутністю чітких імперативних норм, роботодавці залишають поза увагою відповідну частину заробітної плати. Особливої актуальності набула проблема нарахування та виплати індексації грошового забезпечення військовослужбовцям та іншим прирівняним до них особам, зважаючи на особливий правовий статус цих суб'єктів. Доволі часто причиною ненарахування та невиплати індексації грошового забезпечення установами та організаціями, фінансування яких відбувається за державні кошти, зазначають відсутність бюджетних асигнувань на відповідні цілі, а також особливий правовий статус військових працівників, для яких спеціальним законодавством не закріплено права на індексацію їхнього грошового забезпечення. Відтак, ця категорія працівників змушена у судовому порядку вирішувати відповідний спір. Окрім того, аналіз судової практики засвідчує складність реалізації військовослужбовцями свого права на індексацію грошового забезпечення через зарахування відповідного обов'язку до дискреційних повноважень військових частин та інших прирівняних до них установ. У зв'язку з цим, військовослужбовці змушені повторно звертатися до суду, оскаржуючи дії військової частини щодо нарахування їм відповідних виплат, або ж погоджуватися на значно менші суми нарахованої їм на підставі рішення суду індексації грошового забезпечення.

Поняття дискреційних повноважень активно досліджують такі науковці як В. Б. Авер'янов, Ю. Г. Барабаш, В. М. Бевзенко, С. П. Бибик, М. І. Бойчук, Г. В. Панова, Р. В. Сінельник, Г. Ткач та інші. Водночас, проблематика спорів щодо дискреційних повноважень військових частин та інших прирівняних суб'єктів у частині нарахування та виплати індексації грошового забезпечення на цей час залишилася поза увагою наукової спільноти.

Мета цієї статі – з'ясувати правильність підходу судової влади в частині зарахування до дискреційних повноважень обрання військовою частиною базового місяця для нарахування індексації грошового забезпечення.

Відповідно до абз. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» індексація грошових доходів населення – це встановлений законами та іншими нормативно-правовими актами України механізм підвищення грошових доходів населення, що дає можливість частково або повністю відшкодувати подорожчання споживчих товарів і послуг [15]. Стаття 2 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» передбачає, що індексації підлягають грошові доходи громадян, одержані ними в гривнях на території України і які не мають разового характеру, серед яких оплата праці (грошове забезпечення) [15]. Правила обчислення індексу споживчих цін для проведення індексації та сум індексації грошових доходів населення, що поширюється на підприємства, установи та організації незалежно від форми власності та господарювання, а також на фізичних осіб, що використовують працю найманих працівників, визначає Порядок проведення індексації грошових доходів населення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України №1078 від 17 липня 2003 року [7].

Вирішуючи питання щодо можливості поширення Кодексу законів про працю України, Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» на відносини щодо індексації грошового забезпечення військовослужбовців варто наголосити на рішенні Конституційного Суду України від 15 жовтня 2013 року у справі № 9-рп/2013, де зазначено, що індексація заробітної плати як складова належної працівникові заробітної плати спрямована на забезпечення реальної заробітної плати з метою підтримання достатнього життєвого рівня громадян та купівельної спроможності заробітної плати у зв'язку з інфляційними процесами та зростанням споживчих цін на товари та послуги. У цьому ж аспекті сформульовані правові висновки Верховного Суду, який розглядає індексацію грошового забезпечення військовослужбовців однією з основних державних гарантій щодо оплати їхньої праці, яка підлягає обов'язковому нарахуванню і виплаті [9].

Водночас, систематизуючи судову практику розгляду трудових спорів, спостерігаємо збільшення кількості порушень з боку роботодавців, зокрема військових формувань, у частині нарахування компенсаційних та гарантійних виплат. Особливо гостро постала проблема забезпечення права військовослужбовців та інших прирівняних до них осіб на індексацію грошового забезпечення. Причиною цьому є неможливість у судовому порядку зобов'язати військову частину нарахувати індексацію грошового забезпечення з урахуванням конкретного базового місяця або ж у конкретному розмірі, незважаючи на те, що сума, яку просить стягнути позивач, визначена за результатами проведення експертного дослідження. Відмова суду вказати у резолютивній частині на базовий місяць, з урахуванням якого повинна обчислюватися індексація грошового забезпечення, призводить до численних зловживань з боку військових частин. Останні беруть до уваги інші базові місяці, ніж нормативно визначені і, як наслідок, нараховують заробітну плату у значно менших розмірах. Для прикладу, за період з грудня 2015 року по лютий

2018 року базовим місяцем для нарахування індексації грошового забезпечення є січень 2008 року. Розглядаючи відповідний спір, Львівський окружний адміністративний суд зобов'язав військову частину 4114 Національної гвардії України нарахувати та виплатити особі індексацію грошового забезпечення за період з січня 2016 року по лютий 2018 року без вказівки на базовий місяць [21]. На виконання відповідного рішення суду військовою частиною було нараховано позивачу індексацію грошового забезпечення за відповідний період у розмірі 667,57 грн. Згідно з висновком експерта за відповідний період індексація повинна бути нарахована у розмірі 87 148,45 гривень. Відтак, особа змушена повторно звернутися до суду з вимогою визнати протиправними дії щодо помилкового врахування іншого базового місяця, ніж визначений законодавством [28].

Серед підстав, з яких відмовляють зобов'язати військові частини та інші прирівняні до них суб'єкти нарахувати індексацію грошового забезпечення з вказівкою на базовий місяць, суди зазначають, що визначення базового місяця належить до виключної компетентності відповідача і суд не може перебирати на себе повноваження військової частини та втручатись у його дискреційні повноваження [18; 22]. Відповідна судова практика є доволі поширеною [14; 17; 20; 22; 23; 24; 25]. Відповідна позиція судів першої та апеляційної інстанцій, вочевидь, зумовлена наявністю правового висновку Верховного Суду викладеного у постанові від 15 жовтня 2020 року у справі № 240/11882/19, де зазначено, що повноваження щодо обрахунку індексації, в тому числі щодо визначення базового місяця для такого нарахування відповідно до положень Порядку № 1078 та Закону № 1282-ХІІ, покладається на відповідача, тому відсутні підстави для зобов'язання останнього здійснити розрахунок індексації позивача з урахуванням конкретного базового місяця [10].

У контексті аналізу цього питання проблему вбачаємо у помилковості розуміння обов'язку військової частини нарахувати та виплатити індексацію грошового забезпечення як дискреційне повноваження цього суб'єкта. Такий висновок зумовлений наступним.

Поняття дискреційне повноваження отримало своє законодавче закріплення у Методології проведення антикорупційної експертизи, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 24.04.2017 № 1395/5 (далі – Методологія) [6]. Відповідно до п. 16 Методології, дискреційні повноваження – це сукупність прав та обов'язків органів державної влади та місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що надають можливість на власний розсуд визначити повністю або частково вид і зміст управлінського рішення, яке приймається, або можливість вибору на власний розсуд одного з декількох варіантів управлінських рішень, передбачених нормативно-правовим актом, проектом нормативно-правового акта. Зміст досліджуваного поняття розкрито також у Додатку до Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № Р(80)2, прийнятої 11.03.1980 на 316-й нараді Комітету Міністрів Ради Європи, як повноваження, що його адміністративний орган влади, приймаючи рішення, може здійснювати з певною свободою розсуду. Тобто коли такий орган може обрати з кількох юридично допустимих рішень те, яке він вважає кращим за певних обставин.

Європейський суд аналізував наявність, межі, спосіб та законність застосування дискреційних повноважень національними органами, їхніми посадовими особами. Зокрема, в рішенні Європейського суду з прав людини від 17.12.2004 року у справі «Педерсен і Бодсгор проти Данії» зазначено, що здійснюючи

наглядову юрисдикцію, суд, не ставлячи своїм завданням підмінити компетентні національні органи, перевіряє, чи відповідають рішення національних державних органів, які їх винесли з використанням свого дискреційного права, положенням Конвенції та Протоколів до неї. Суд є правозастосовчим органом та не може підмінити державний орган, рішення якого оскаржується, приймати замість нього рішення, яке визнається протиправним, інше рішення, яке б відповідало закону, та давати вказівки, які б свідчили про вирішення питань, що належать до компетенції такого суб'єкта владних повноважень [19].

Верховний Суд, аналізуючи межі дискреційних повноважень суб'єктів владних повноважень, наголосив на тому, що дискреційне повноваження може полягати у виборі діяти чи не діяти, а якщо діяти, то у виборі варіанту рішення чи дії серед варіантів, що прямо або опосередковано закріплені у законі [11; 13].

Згідно з філологічним тлумаченням слова «дискреція» – це вирішення посадовою особою чи державним органом певного питання на власний розсуд [4, с. 183]. Саме у цьому контексті досліджують відповідне поняття представники наукової доктрини. Проаналізувавши пропозиції вчених щодо розуміння дискреції та дискреційних повноважень зокрема [1, с. 195–196; 2, с. 150; 3, с. 187; 16, с. 180; 26, с. 64; 27, с. 104;], можемо зробити висновок, що наукова спільнота сформувала узгоджену єдину позицію у цьому напрямку. Відмінності у формулюванні змісту відповідних понять полягають лише в акценті на тій чи іншій ознаці дискреційних повноважень. Зокрема, М. Бойчук розуміє дискреційне повноваження як право посадової особи прийняти оптимальне рішення в кожній конкретній ситуації, відповідно до нормативно визначених принципів, засад і цілей права та конкретних життєвих обставин [5, с. 119]. Тобто, на думку вченого, межі дискреції окреслюються не лише правом, а також і фактичними обставинами ситуації, яка склалася у відносинах між суб'єктами, щодо яких посадова особа має прийняти рішення. Своєю чергою Г. Ткач уважає, що лише закон є джерелом будь-яких публічних повноважень [27, с. 103]. Г. Бребан звертає увагу, що дискреційні повноваження передбачають не лише можливість вибору між двома чи більше варіантами активної поведінки, а надають адміністрації простір у виборі діяти або не діяти [16, с. 484]. Доповнює наведені вище підходи В. Авер'янов, за словами якого під час реалізації дискреційних повноважень відповідний суб'єкт влади (орган чи посадова особа) застосовує надані йому в межах закону повноваження на власний розсуд, без необхідності узгодження в будь-якій формі своїх дій з іншими суб'єктами» [1, с. 195].

Підсумовуючи вищезазначене, дискреційними потрібно розглядати повноваження, якими наділені органи державної влади та місцевого самоврядування, їхні посадові особи у процесі здійснення управлінських функцій. Такі повноваження дають певну міру свободи відповідним суб'єктам, що полягає у виборі декількох (мінімум двох) варіантів поведінки у кожному окремому випадку, кожен з яких дозволений законом.

Водночас, проведений аналіз порядку нарахування індексації грошового забезпечення, дає підстави зробити висновок про неможливість зачислення обов'язку військових частин, установ державної прикордонної служби, державної пенітенціарної служби тощо щодо нарахування індексації грошового забезпечення з урахуванням базового місяця до дискреційних повноважень. Відповідні законодавчі положення не передбачають свободи вибору базового місяця під час нарахування індексації грошового забезпечення. Зокрема, відповідно до Порядку проведення індексації грошових доходів населення, затверджений постановою Кабінету

Міністрів України від 17 липня 2003 року № 1078 місяць, в якому підвищилося грошове забезпечення з урахуванням виплат, що входять до його складу (посадовий оклад, оклад за військовим званням; щомісячні додаткові види грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер, премія); одноразові додаткові види грошового забезпечення), є базовим [7]. Тобто, норма права не встановлює для військових частин та інших прирівняних до них суб'єктів декілька можливих варіантів обчислення індексації грошового забезпечення, зокрема в частині вибору базового місяця. Місяць, у якому відбулося підвищення однієї або декількох складових грошового забезпечення, повинен в обов'язковому порядку враховуватися як базовий під час обчислення індексації грошового забезпечення аж до моменту, коли відбудеться наступне підвищення відповідних складових. Іншими словами, чинне законодавство не передбачає права військової частини самостійно обрати один із можливих базових місяців для обчислення індексації грошового забезпечення. Порядок визначає імперативні умови щодо застосування базового місяця, тому роботодавець повинен діяти у чітко визначений спосіб. Тобто настали законодавчо визначені умови (відбулося підняття однієї чи декількох складових грошового забезпечення) і військова частина зобов'язана вчинити конкретні дії – нарахувати індексацію з урахуванням базового місяця, у якому відбулося відповідне підняття.

Більше того, варто звернути увагу на ту обставину, що у відносинах із нарахування та виплати індексації грошового забезпечення військова частина не виступає суб'єктом владних повноважень, не реалізовує управлінських функцій. Нарахування індексації грошового забезпечення стосується порушення законодавства про оплату праці, оскільки кошти, які підлягають нарахуванню в порядку індексації, мають компенсаторний характер і є складовими належної працівникові заробітної плати. Відповідне спростовує твердження про те, що військові частини під час нарахування індексації грошового забезпечення виступають суб'єктами владних повноважень та виконують управлінські функції.

Висновки. Підсумовуючи вищезазначене, вважаємо обґрунтованою тезу про те, що врахування базового місяця під час нарахування індексації грошового забезпечення військовослужбовця та іншим прирівняним до них суб'єктам, не належить до дискреційних повноважень військової частини. Суди під час вирішення відповідних спорів повинні врахувати ту обставину, що чинне законодавство не наділяє військову частину можливістю вибору базового місяця з кількох можливих під нарахування індексації грошового забезпечення, а також військова частина у таких правовідносинах не реалізовує адміністративні управлінські функції, не є державним органом. Цей суб'єкт виступає роботодавцем і повинен діяти у порядку, передбаченому законодавством про працю. Відповідне забезпечить ефективність способу відновлення порушеного права, а зобов'язання військової частини нарахувати індексацію грошового забезпечення із вказівкою на базовий місяць допоможе уникнути подальших протиправних рішень, дій чи бездіяльності відповідного суб'єкта та усуне необхідність повторного звернення до суду.

Список використаних джерел

1. Авер'янов В. Б. Дискреційна влада. Юридична енциклопедія: у 6 т. Т. 2. Київ : Українська енциклопедія, 1999. С. 195–196.
2. Барабаш Ю. Г. Дискреційні повноваження вищих органів влади: правова природа та умови ефективного застосування. *Університетські наукові записки*. 2007. № 4 (24). С. 49–54.

3. Бевзенко В. М., Панова Г. В. Сутність та підстави втручання адміністративного суду у розсуд суб'єкта публічної адміністрації. Київ : «Дакор», 2018. 232 с.
4. Биби́к С. П., Сьота́ Г. М. Словник іншомовних слів. Харків : Консум, 2006. 380 с.
5. Бойчук М. І. Сутність меж і обмежень дискреційних повноважень органів внутрішніх справ в контексті принципу верховенства права. *Форум права*. 2012. № 1. С. 112–121.
6. Методологія проведення антикорупційної експертизи: наказ Міністерства юстиції України від 24.04.2017 № 1395/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17#n8> (дата звернення 28.09.2021).
7. Порядок проведення індексації грошових доходів населення: постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2003 № 1078. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1078-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення: 28.09.2021).
8. Постанова Верховного Суду від 03.03.2021 у справі №320/4182/20. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/95364057> (дата звернення 28.09.2021).
9. Постанова Верховного Суду від 05.02.2020 у справі №825/565/17. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/87389917> (дата звернення 28.09.2021).
10. Постанова Верховного Суду від 15.10.2020 у справі № 240/11882/19. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/92203570> (дата звернення 30.09.2021).
11. Постанова Верховного суду від 22.01.2020 у справі №560/798/16-а. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/87171085> (дата звернення 28.09.2021).
12. Постанова Верховного Суду від 24.12.2019 року у справі №823/59/17. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/86635618> (дата звернення 28.09.2021).
13. Постанова Верховного Суду від 31.07.2020 у справі № 810/2474/18. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/90714041> (дата звернення 28.09.2021).
14. Постанова Восьмого апеляційного адміністративного суду від 17.12.2020 у справі № 380/4566/20. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/93594754> (дата звернення 28.09.2021).
15. Про індексацію грошових доходів населення: закон України від 03.07.1991 №1282-ХІІ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-12#Text> (дата звернення 28.09.2021).
16. Резанов С. А. Використання дискреційних повноважень в діяльності органів державного управління. *Форум права*. 2009. № 1. С. 480–483.
17. Рішення Волинського окружного адміністративного суду 03 вересня 2021 року у справі № 40/4505/21. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/99356532> (дата звернення 28.09.2021).
18. Рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 18 травня 2021 року у справі № 160/2827/2. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/96964817> (дата звернення 28.09.2021).
19. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Педерсен і Бодсгор проти Данії» від 17.12.2004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_247#Text (дата звернення 28.09.2021).
20. Рішення Львівського окружного адміністративного суду від 07 травня 2021 року у справі №380/2877/21. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/96825160> (дата звернення 28.09.2021).
21. Рішення Львівського окружного адміністративного суду від 28.01.2021 у справі №380/7155/20. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/94595208> (дата звернення 28.09.2021).
22. Рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 12 січня 2021 р. у справі № 400/4958/20. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/94067180> (дата звернення 28.09.2021).
23. Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 13 вересня 2021 року у справі № 640/3663/20. URL: <https://reyestr-court.gov.ua/Review/99583786> (дата звернення 28.09.2021).

24. Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 09 серпня 2021 року у справі № 620/7944/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98919086> (дата звернення 28.09.2021).
25. Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 13 серпня 2021 року у справі № 620/6345/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98985334> (дата звернення 28.09.2021).
26. Сінельник Р. В. Дискреційні повноваження президента України в контексті проведення конституційної реформи. Вісник Запорізького національного університету. *Юридичні науки*. 2009. № 1. С. 62–68.
27. Ткач Г. Поняття владного повноваження. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2009. Вип. 49. С. 101–105.
28. Ухвала Львівського окружного адміністративного суду від 17 вересня 2021 року у справі № 380/14536/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99755989> (дата звернення 28.09.2021).

References

1. Aver'ianov, V. B. (1999). *Dyskretsijna vlada. Yurydychna entsyklopediia*: u 6 t. T. 2. Kyiv : Ukrain's'ka entsyklopediia, 195–196.
2. Barabash, Yu. H. (2007). Dyskretsijni povnovazhennia vyschykh orhaniv vlady: pravova pryroda ta umovy efektyvnoho zastosuvannia. *Universytets'ki naukovi zapysky*, 4 (24), 49–54.
3. Bevzenko, V. M., Panova, H. V. (2018). *Sutnist' ta pidstavy vtruchannia administratyvnoho sudu u rozsud sub'iekta publichnoi administratsii*. Kyiv: «Dakor».
4. Bybyk, S. P., Siuta, H.M. (2006). *Slovnnyk inshomovnykh sliv*. Kharkiv : Konsum.
5. Bojchuk, M. I. (2012). Sutnist' mezh i obmezen' dyskretsijnykh povnovazhen' orhaniv vnutrishnykh sprav v konteksti pryntsyupu verkhovenstva prava. *Forum prava*, 1, 112–121.
6. *Metodolohiia provedennia antykoruptsijnoi ekspertyzy: nakaz Ministerstva iustytzii Ukrainy vid 24.04.2017 № 1395/5*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17#n8> (data zvernennia 28.09.2021).
7. *Poriadok provedennia indeksatsii hroshovykh dokhodiv naseleння: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.07.2003 № 1078*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/-laws/show/1078-2003-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 28.09.2021).
8. *Postanova Verkhovnoho Sudu vid 03.03.2021 u spravi №320/4182/20*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95364057> (data zvernennia 28.09.2021).
9. *Postanova Verkhovnoho Sudu vid 05.02.2020 u spravi №825/565/17*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87389917> (data zvernennia 28.09.2021).
10. *Postanova Verkhovnoho Sudu vid 15.10.2020 u spravi № 240/11882/19*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92203570> (data zvernennia 30.09.2021).
11. *Postanova Verkhovnoho sudu vid 22.01.2020 u spravi №560/798/16-a*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87171085> (data zvernennia 28.09.2021).
12. *Postanova Verkhovnoho Sudu vid 24.12.2019 roku u spravi №823/59/17*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86635618> (data zvernennia 28.09.2021).
13. *Postanova Verkhovnoho Sudu vid 31.07.2020 u spravi № 810/2474/18*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90714041> (data zvernennia 28.09.2021).
14. *Postanova Vos'moho apeliatsijnoho administratyvnoho sudu vid 17.12.2020 u spravi № 380/4566/20*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93594754> (data zvernennia 28.09.2021).
15. *Pro indeksatsiiu hroshovykh dokhodiv naseleння: zakon Ukrainy vid 03.07.1991 №1282-XII*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-12#Text> (data zvernennia 28.09.2021).

16. Rezanov, S. A. (2009). Vykorystannia dyskretsijnykh povnovazhen' v diial'nosti orhaniv derzhavnoho upravlinnia. *Forum prava, № 1*, 480–483.
17. *Rishennia Volyns'koho okruzhnoho administratyvnoho sudu 03 veresnia 2021 roku u spravi № 140/4505/21*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99356532> (data zvernennia 28.09.2021).
18. *Rishennia Dnipropetrovs'koho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 18 travnia 2021 roku u spravi № 160/2827/2*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96964817> (data zvernennia 28.09.2021).
19. *Rishennia Yevropejs'koho sudu z prav liudyny u spravi «Pedersen i Bodshor proty Danii» vid 17.12.2004*. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_247#Text (data zvernennia 28.09.2021).
20. *Rishennia L'vivs'koho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 07 travnia 2021 roku u spravi №380/2877/21*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96825160> (data zvernennia 28.09.2021).
21. *Rishennia L'vivs'koho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 28.01.2021 u spravi №380/7155/20*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94595208> (data zvernennia 28.09.2021).
22. *Rishennia Mykolaivs'koho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 12 sichnia 2021 r. u spravi № 400/4958/20*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94067180> (data zvernennia 28.09.2021).
23. *Rishennia Okruzhnoho administratyvnoho sudu mista Kyieva vid 13 veresnia 2021 roku u spravi № 640/3663/20*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99583786> (data zvernennia 28.09.2021).
24. *Rishennia Chernihivs'koho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 09 serpnia 2021 roku u spravi № 620/7944/21*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98919086> (data zvernennia 28.09.2021).
25. *Rishennia Chernihivs'koho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 13 serpnia 2021 roku u spravi № 620/6345/21*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98985334> (data zvernennia 28.09.2021).
26. Siniel'nik, R. V. (2009). Dyskretsijni povnovazhennia prezidenta Ukrainy v konteksti provedennia konstytutsijnoi reformy. *Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu. Yurydychni nauky, 1*, 62–68.
27. Tkach, H. (2009). Poniattia vladnoho povnovazhennia. *Visnyk L'viv. un-tu. Serii iuryd., 49*, 101–105.
28. *Ukhvala L'vivs'koho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 17 veresnia 2021 roku u spravi № 380/14536/21*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99755989> (data zvernennia 28.09.2021).

**DISCRETIONARY POWERS IN THE DISPUTES
ON THE COLLECTION OF INDEXATION
OF MILITARY SERVANTS' MONETARY SECURITY**

O. Hirnyk

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: hirnyk.oksana@gmail.com*

The article is devoted to the analysis of the issue of resolving in court disputes on the obligation of military units to accrue and pay the indexation of monetary security with an indication of the base month, which is taken into account for the relevant accruals. It is found

that the servicemen were deprived of the right to effective judicial protection in connection with the attribution of the calculation of the indexation of monetary support to the competence of the military unit as the body in which the plaintiff served and paid him/her monetary support. The provisions of the national legislation on the indexation of monetary incomes of the population and the procedure for its accrual, which provides for mandatory rules for the selection of the base month for the accrual of indexation of monetary security, are studied. Scientific approaches to understanding the concept of «discretionary powers» as powers granted to public authorities and local governments in the process of performing managerial functions, which provide for the possibility of choosing the appropriate subjects of several possible behaviors. The decision of the courts to refuse to satisfy the claim for recovery of the indexation of monetary security with an indication of the base month, on the grounds of assigning such a prerogative to the discretionary powers of the military unit, is critically analyzed. Based on the findings of a scientific doctrine, as well as the legal positions of the European Court of Human Rights, the Supreme Court in the interpretation of the meaning of «discretionary powers» concluded that the military unit is not obliged to calculate and pay indexation of monetary security. The main arguments in favor of this position are the following: the existence of a norm of law that contains an indication of the base month, which must be taken into account when calculating the indexation of cash collateral; acquisition by the military unit of the legal status of an «employer», and not a «state body», which performs managerial functions in the relations that arise in connection with the collection of indexation of monetary security.

In general, the judiciary should develop a unified approach to resolving disputes on the recovery of monetary security indexation, which provides for the obligation of the defendant to accrue and pay the indexation of monetary security taking into account the specific base month specified by law. This approach, according to the author, will ensure on the one hand the efficiency and timeliness of restoring the right of servicemen to decent pay, and on the other – will reduce the burden on the judiciary, as a person will not need to go to court again.

Keywords: indexation of monetary support, discretionary powers, base month, servicemen and other persons equated to them.

*Стаття: надійшла до редакції 20.10.2021
прийнята до друку 16.11.2021*